

Länsstyrelsen
Värmland

Värmländska byggnadsminnen

Sölje herrgård

Kommun:	Arvika
Socken:	Stavnäs
Funktion:	Privatbostad
Tillgänglighet:	Herrgården är inte öppen för besökare.

Beskrivning

Sölje herrgård ligger vid stranden av Söljeflagan, en del av Glafs fjorden mellan Arvika och Värmlands Nysäter. Bebyggelsen vid Sölje har varit knuten till det kopparverk (mellan ca 1620-1700), järnbruk (1798-1889), glasbruk (1813-1903), såg- och kvarnindustri (sedan 1600-talet) som drivits på platsen. Söder om bruksområdet lät Erik Gustaf Styffe år 1789 uppföra en herrgårdsbyggnad. Herrgården tillbyggdes med så kallade pocher (envåningsutsprång) på gavlarna 1812. År 1830, efter att Johan Niklas Nordström köpt Sölje glas- och järnbruk, får byggnaden sitt nuvarande utseende. Tillbyggnaderna på gavlarna får full höjd, vilket gör byggnaden längre och mer likformig, den förses med ett klassicistiskt entréparti, balkong och veranda mot sjösidan.

Sölje herrgård är en två våningar hög timmerbyggnad med fasader klädda med gul oljemålad panel och krönt av ett skiffertak. Byggnadens mittparti har markerats med 32 kolonner och en gavelfronton. Den tidigare herrgårdsbyggnaden från 1700-talets början ingår sannolikt som stomme i den nuvarande och invändigt har bland annat den gamla dubbeltrappan bevarats. Herrgården har en sexdelad plan i båda våningarna med kök, matsal, förmak och sängkammare i bottenvåningen samt salong och gästrum i den övre våningen. I den övre våningen finns schablonmålade tak, kakelugnar från 1800-talets senare hälft och tapeter med strutsplymmönster bevarade från 1800-talets andra hälft.

Utmed förbindelsevägen mot bruksområdet norrut ligger kontorsbyggnaden som även inrymde rättarbostad. Söder om herrgården ligger drängstugan och längre bort finns gårdens ekonomibyggnader, däribland en ladugård från 1867 uppförd i kubbteknik (väggar murade av vedklabbar och lera). Väster om herrgården bredde tidigare en trädgårdsanläggning ut sig med lusthus och vid sjösidan fanns en herrgårdsbrygga.

Skyddets omfattning i sammandrag

Skyddsföreskrifterna omfattar herrgårdens exteriör, interiörens rumsindelning, stomme och fast inredning samt ett avgränsat område kring bebyggelsen där inga väsentliga förändringar får ske. Inom byggnadsminnesområdet finns drängstugan, kontorsbyggnaden, spåren av trädgårdsanläggningen, samt framfartsvägen med allén från väster.

För fullständiga skyddsföreskrifter, kontakta Länsstyrelsen.

Lästips

- Nordström, A, Järnbruk Pappersbruk Glasbruk i Arvikabygden, Arvika 2004.
- Slott och herresäten i Sverige, Band 2, Malmö 1968.

Ändringsinformation

Datum: Kommentar:

2007-11-09 Första versionen - huvuddelen av informationen hämtad från tidigare byggnadsminnesbeskrivningar.